Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/2354

2024 10 10

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2024/2354

2024 m. balandžio 11 d.

dėl Europos Sąjungos agentūrų 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo: veikla, finansų valdymas ir kontrolė

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimus dėl Europos Sąjungos agentūrų 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2021 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimu (COM(2023)0384),

— atsižvelgdamas į Audito Rūmų 2022 finansinių metų metinę ataskaitą dėl ES agentūrų kartu su agentūrų atsakymais ([1]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ([2]), ypač į jo 68 ir 70 straipsnius,

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 ([3]) 70 straipsnyje, ypač į jo 105 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomones,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0118/2024),

A. kadangi šioje rezoliucijoje pateikiamos kiekvienam Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje nurodytam organui skirtos horizontaliosios pastabos, pridedamos prie sprendimų dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 262 straipsnį ir Parlamento darbo tvarkos taisyklių V priedo 3 straipsnį;

B. kadangi šioje rezoliucijoje taip pat pateikiamos Euratomo tiekimo agentūrai skirtos horizontaliosios pastabos, pridedamos prie sprendimo dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 262 straipsnį ir Parlamento darbo tvarkos taisyklių V priedo 3 straipsnį;

C. kadangi Sąjungos agentūros turėtų sutelkti dėmesį į misijas, turinčias aiškią Europos pridėtinę vertę, ir tokių misijų organizavimas turėtų būti optimizuotas, kad būtų išvengta dubliavimosi, atsižvelgiant į Sąjungos mokesčių mokėtojų interesus;

D. kadangi vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija siekia pabrėžti, kad svarbu stiprinti Sąjungos institucijų demokratinį teisėtumą; kadangi tai apima skaidrumo ir atskaitomybės didinimą, taip pat rezultatais grindžiamo biudžeto sudarymą ir gero žmogiškųjų išteklių valdymo užtikrinimą;

([1]) OL C, C/2023/594, 2023 10 27.
([2]) OL L 193, 2018 7 30, p. 1.
([3]) OL L 122, 2019 5 10, p. 1.

1. pažymi, kad 33 decentralizuotų Sąjungos agentūrų bendrą 2022 m. biudžeto sumą sudarė apie 3 471 mln. EUR įsipareigojimų asignavimų, t. y. 8,2 % daugiau, palyginti su 2021 m., ir 3 035 mln. EUR mokėjimų asignavimų, t. y. 1,78 % mažiau, palyginti su 2021 m.; be to, pažymi, kad iš 3 035 mln. EUR mokėjimų asignavimų maždaug 2 781 mln. EUR buvo skirta iš Sąjungos bendrojo biudžeto, t. y. 74,85 % viso agentūroms 2022 m. skirto finansavimo (palyginti, 2021 m. – 77,27 %); taip pat pažymi, kad apie 935 mln. EUR buvo skirta iš mokesčių ir rinkliavų bei tiesioginių dalyvaujančių šalių įnašų (28,23 % daugiau negu 2021 m.);

2. pažymi, kad bendras galutinis visų decentralizuotų Sąjungos agentūrų 2022 m. biudžetas (po taisomųjų biudžetų) buvo maždaug 16 % didesnis negu 2021 m., o infliacijos lygis Sąjungoje 2022 m. spalio mėn. siekė 11,5 %; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad 2021–2022 m. kai kurių agentūrų biudžetas labai padidėjo: ENISA, eu-LISA, EŽKA – daugiau kaip 60 %, EDI, EAA, *Frontex* – maždaug 30 % ar daugiau ir EUSPA, EUAA – daugiau kaip 20 %;

3. atkreipia dėmesį į Europos Audito Rūmų (toliau – Audito Rūmai) 2022 finansinių metų metinėje ataskaitoje dėl Sąjungos agentūrų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) padarytą išvadą, kad, Audito Rūmams atlikus 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių finansinių metų agentūrų metinių finansinių ataskaitų auditą, buvo patvirtinti ne tokie teigiami rezultatai kaip ankstesniais 2021-ais metais, nustačius, kad viešųjų pirkimų procedūrų trūkumai tebėra pagrindinis netvarkingų mokėjimų šaltinis;

Audito Rūmų nustatytos pagrindinės rizikos sritys

4. atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmų ataskaitoje nurodoma, jog, kaip ir 2021 m., agentūrų finansinių ataskaitų, kurios sudarytos taikant Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas apskaitos taisykles ir grindžiamos tarptautiniais apskaitos standartais, patikimumui apskritai kylanti rizika iš esmės yra maža;

5. pabrėžia, kad, remdamiesi savo ataskaita, Audito Rūmai mano, jog, kaip ir 2021 m., daugumos agentūrų finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika iš esmės yra maža, o iš dalies savo lėšomis finansuojamų agentūrų, kai mokesčių ir kitų pajamų iš įnašų surinkimas reglamentuojamas konkrečiais teisės aktais, – vidutinė;

6. pažymi, kad, Audito Rūmų nuomone, agentūrų finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumui ir tvarkingumui kylanti rizika apskritai yra vidutinė, konkrečiose biudžeto antraštinėse dalyse svyruojanti nuo mažos iki didelės; pažymi, kad Audito Rūmai mano, jog, priklausomai nuo atitinkamos agentūros ir jos veiklos išlaidų pobūdžio, I antraštinės dalies („Personalo išlaidos“) rizika apskritai yra maža, II antraštinės dalies („Administracinės išlaidos“) – vidutinė, o III antraštinės dalies („Veiklos išlaidos“) rizika svyruoja nuo mažos iki didelės; pažymi, kad Audito Rūmai mano, jog rizika, susijusi su III antraštine dalimi, yra panaši į II antraštinei daliai kylančią riziką, tačiau, kadangi su III antraštine dalimi siejamos gerokai didesnės sumos, laikoma, kad poveikis yra didesnis;

7. susirūpinęs pažymi, kad penktus metus iš eilės Audito Rūmai mano, jog patikimam finansų valdymui kyla vidutinė rizika, visų pirma susijusi su viešųjų pirkimų procedūromis, kurias vykdant nebuvo užtikrintas geriausias įmanomas ir ekonomiškai naudingiausias lėšų panaudojimas; taip pat pažymi, kad viešosios lėšos visada turi būti naudojamos veiksmingai, atsižvelgiant į mokesčių mokėtojų interesus;

8. pažymi, kad Audito Rūmai mano, jog biudžeto valdymui kyla maža rizika, ir nurodo, kad ankstesnių auditų metu buvo nustatyti dideli įsipareigojimų asignavimų perkėlimai, tačiau, Audito Rūmų nuomone, tai pateisinama dėl daugiamečio operacijų pobūdžio arba nuo agentūrų valios nepriklausančiomis priežastimis; ragina agentūras stiprinti savo biudžeto valdymą ir finansų planavimą nustatant plataus užmojo finansinius pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVRR) ir visus metus aktyviai stebint finansinės ir biudžeto veiklos rezultatus, kad būtų išlaikyta priimtina perkėlimų į kitą laikotarpį procentinė dalis;

9. primena, kad 2020 m. Audito Rūmai, atlikdami kelių vykdomųjų agentūrų sąskaitų auditą, išbandė automatizuotas audito procedūras; pažymi, kad 2021 m. Audito Rūmai tokias procedūras ėmė taikyti visoms agentūroms, tačiau decentralizuotų agentūrų atveju Audito Rūmai taikė dešimt procedūrų, susijusių tik su atlyginimais; vertina Audito Rūmų ketinimą išplėsti skaitmeninių audito technologijų taikymą kitose srityse ir visose agentūrose; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina 2022 m. Audito Rūmų pradėtą bandomąjį projektą, kuriuo siekiama skaitmeninti agentūrų viešųjų pirkimų audito aspektus; ragina Audito Rūmus nuolat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie šio bandomojo projekto rezultatus;

10. palankiai vertina tai, kad, kaip pareiškė Audito Rūmai, reaguodamos į ankstesnių metų audito pastabas, agentūros ėmėsi taisomųjų veiksmų daugeliu atvejų (67 atvejai iš 121 pastabų, į kurias 2021 m. pabaigoje nebuvo atsižvelgta); tačiau susirūpinęs pažymi, kad ankstesnių metų pastabų, į kurias metų pabaigoje dar nebuvo atsižvelgta, skaičius padidėjo nuo 48 pastabų 2021 m. iki 54 pastabų 2022 m.; ragina visas susijusias agentūras nustatyti tinkamus taisomuosius veiksmus ir toliau dėti pastangas bei imtis tolesnių veiksmų reaguojant į Audito Rūmų pastabas, kurios buvo pateiktos ar į kurias dar nėra atsižvelgta;

Biudžeto ir finansų valdymas

11. su pasitenkinimu pabrėžia kad, remiantis Audito Rūmų ataskaita, buvo pateikta besąlyginė audito nuomonė dėl visų agentūrų finansinių ataskaitų patikimumo; be to, pažymi, kad Audito Rūmai pateikė besąlyginę nuomonę dėl visų agentūrų finansinėse ataskaitose atspindimų pajamų teisėtumo ir tvarkingumo; pažymi, kad Audito Rūmai pateikė besąlyginę nuomonę dėl visų agentūrų (išskyrus Europos Sąjungos įstaigų vertimo centrą (CdT), Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūrą (CEPOL), Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą (ECDC) ir Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūrą (eu-LISA)) finansinėse ataskaitose atspindimų mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo; susirūpinęs pažymi, kad Audito Rūmai pateikė sąlygines nuomones dėl reikalavimų neatitinkančių išlaidų, t. y. 1,3 mln. EUR (CdT), 4,26 mln. EUR (CEPOL), 0,6 mln. EUR (ECDC) – todėl Audito Rūmai apskaičiavo, kad bendra reikalavimų neatitinkančių išlaidų suma sudaro 2,8 % visų 2022 m. turėtų mokėjimų asignavimų, – ir 17,8 mln. EUR (eu-LISA);

12. pažymi, kad, kalbant apie finansinių ataskaitų patikimumą, Audito Rūmai pateikė „dalyko pabrėžimo“ pastraipas savo ataskaitose dėl Europos vaistų agentūros (EMA), Europos Sąjungos geležinkelių agentūros (ERA), Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA), Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (EUAA), Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto), „eu-LISA“ ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (*Frontex*); pažymi, kad ataskaitoje dėl EMA pateikta „dalyko pabrėžimo“ pastraipa buvo susijusi su tebesitęsiančiu klausimu dėl jos buvusių patalpų Londone nuomos sutarties, kuri galioja iki 2039 m. ir kurioje nėra išankstinio nutraukimo sąlygos, ir galimais įsipareigojimais, 2022 m. gruodžio 31 d. siekiančiais 366 mln. EUR, taip pat su netikrumu, susijusiu su subnuomotojo pagrindinės patronuojančiosios bendrovės finansiniais rezultatais; žino, kad 2024 m. sausio 11 d. Europos Parlamento Biudžeto komitetas surengė keitimąsi nuomonėmis su EMA dėl galimo Agentūros subnuomos sutarties, susijusios su buvusiomis jos patalpomis Londone, pakeitimo; pažymi, kad ataskaitose dėl ERA ir Eurojusto pateiktos „dalyko pabrėžimo“ pastraipos buvo susijusios su naujos biudžeto, apskaitos ir finansų sistemos (SUMMA), kaip Komisijai skirto bandomojo projekto, įgyvendinimu; pažymi, kad ataskaitoje dėl EUAA pateikta „dalyko pabrėžimo“ pastraipa buvo susijusi su neteisėto ir neišprovokuoto Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikiu EUAA veiklai; pažymi, kad ataskaitoje dėl eu-LISA pateikta „dalyko pabrėžimo“ pastraipa buvo susijusi su atvykimo ir išvykimo sistemos įgyvendinimo vėlavimu ir susijusiu poveikiu eu-LISA operacijoms; pažymi, kad ataskaitoje dėl *Frontex* pateikta „dalyko pabrėžimo“ pastraipa buvo susijusi su tuo, kad antrus metus iš eilės nebuvo patvirtinta jos apskaitos sistema, taip pat su neteisingu ES nepriklausančių Šengeno erdvės šalių įnašų apskaičiavimu – 3,2 mln. EUR mažiau, negu jos turėjo sumokėti į *Frontex* biudžetą 2022 m.; pažymi, kad ataskaitoje dėl ESMA pateikta „dalyko pabrėžimo“ pastraipa buvo susijusi su neapibrėžtumu, susijusiu su ieškinio baigtimi, ir, kaip nurodyta Audito Rūmų ataskaitoje, kad ši pastraipa taip pat visapusiškai taikoma ESMA mokėjimų teisėtumui ir tvarkingumui;

13. atkreipia dėmesį į besikartojančią Audito Rūmų pastabą, susijusią su Šengeno asocijuotųjų šalių (ŠAŠ) įnašais, kad dėl skirtingų susitarimuose nustatytų įnašų apskaičiavimo metodų kyla rizika, kad tie susitarimai dėl įnašų bus įgyvendinami klaidingai; remdamasis Audito Rūmų ataskaita atkreipia dėmesį į Audito Rūmų raginimą EUAA ir *Frontex* bendradarbiauti su Komisija siekiant išaiškinti ŠAŠ įnašų į tų agentūrų biudžetus apskaičiavimo teisinį pagrindą, prireikus iš naujo derantis dėl susitarimų su ŠAŠ, kad jų įnašai teisingai atspindėtų ŠAŠ ekonomikos dydį, palyginti su Sąjungos ekonomikos dydžiu; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją šį klausimą spręsti ateityje derantis su ŠAŠ dėl naujų susitarimų, apimsiančių ŠAŠ dalyvavimą EUAA ir *Frontex* veikloje, kad būtų užtikrintas didesnis aiškumas;

14. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą dėl trūkumų, susijusių su įvairiais biudžeto valdymo aspektais, pvz., pernelyg didelio asignavimų perkėlimo į kitą laikotarpį lygio, didelio pavėluotų mokėjimų lygio bei su mokesčiais ir (arba) pajamomis susijusių klausimų, 16-os agentūrų atveju; ypač atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą dėl struktūrinių ir pasikartojančių didelių perkėlimų į kitą laikotarpį penkių agentūrų (ACER, EŽKA, EDI, eu-LISA ir FRA) atveju; pakartoja savo raginimą laikytis biudžeto metinio periodiškumo principo; pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, kad atitinkamos agentūros turėtų toliau tobulinti savo biudžeto planavimą ir įgyvendinimo ciklus, kad būtų išvengta pernelyg didelio vėlavimo įgyvendinant darbo programas ar viešųjų pirkimų planus; palankiai vertina 2022 m. kelių agentūrų (pvz., ACER, eu-LISA ir FRA) pradėtus veiksmus ir įgyvendintas priemones, kuriais siekiama pagerinti biudžeto planavimo ir įgyvendinimo ciklus;

15. vis dėlto primena, kad tam tikrais atvejais didelį perkėlimų į kitą laikotarpį lygį taip pat lemia veiksniai, kurių agentūros negali kontroliuoti, pvz., jų daugiamečius laikotarpius apimančios veiklos pobūdis arba būtinybė naudotis išorės rangovais laikotarpiais, kurie tęsiasi ne vienus finansinius metus, nes trūksta darbuotojų;

16. remdamasis Audito Rūmų ataskaita atkreipia dėmesį į pastabą, kad 2022 m. kelios agentūros (pvz., ECDC ir Europolas) į savo mokėjimus dotacijų gavėjams įtraukė pridėtinės vertės mokesčio (PVM), susijusio su deklaruotomis išlaidomis, kompensavimą, taip pažeisdamos Finansinio reglamento 186 straipsnio 4 dalį, nes, Audito Rūmų nuomone, naudos gavėjai buvo valdžios institucijos, vykdančios valdžios institucijos veiklą, todėl jie neturėjo teisės susigrąžinti PVM; atkreipia dėmesį į atitinkamų agentūrų argumentus, kodėl jų nuomonė šiuo klausimu skiriasi nuo Audito Rūmų pozicijos; pritaria Audito Rūmų rekomendacijai agentūroms valdyti dotacijas užtikrinant, kad būtų laikomasi taikytinų taisyklių, visų pirma susijusių su PVM grąžinimu naudos gavėjams, kurie yra valdžios institucijos. ragina Europos Sąjungos agentūrų tinklą (toliau – ES agentūrų tinklas) pasiekti bendrą susitarimą dėl PVM grąžinimo pagal finansinį reglamentą;

17. primena, kad svarbu užmegzti ir palaikyti aktyvų Komisijos ir agentūrų dialogą dėl tinkamų išteklių skyrimo ir atitinkamų etatų planų rengimo, ypač atsižvelgiant į skiriamų etatų lygį;

Veikla

18. pažymi, kad visos agentūros, atlikdamos savo veiklos rezultatų vertinimą, naudoja įvairias pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių (PVRR), planuojamų rezultatų arba strateginių tikslų sistemas; pabrėžia, kad ES agentūrų tinklas galėtų padėti agentūroms naudotis bendra PVRR sistema; pažymi, kad 2022 m. 15 agentūrų atveju jų metinės darbo programos įgyvendinimo lygis viršijo 95 %, o 14 agentūrų atveju šis lygis buvo mažesnis nei 95 %; pakartoja savo raginimą visoms agentūroms pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai konsoliduotą savo metinių darbo programų įgyvendinimo lygio skaičių, išreikštą procentais; palankiai vertina agentūrų pasiektus pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius ir tai, kad agentūros atkreipė dėmesį į priemones, kuriomis būtų galima padidinti jų darbo efektyvumą ir veiksmingumą; tačiau ragina agentūras atsižvelgti į rodiklius, kurie dar nepasiekti arba kuriuos vėluojama pasiekti; ragina agentūras naudotis ES agentūrų tinklo infrastruktūra siekiant pagerinti šių rodiklių įgyvendinimą;

19. atkreipia dėmesį į visų agentūrų pasiekimus ir laimėjimus 2022 m. – pirmaisiais neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą metais; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina skubius veiksmus, kurių agentūros ėmėsi įvairiose srityse, pavyzdžiui, teisingumo ir vidaus reikalų (pvz., EUAA, *Frontex*, Europolas, FRA), finansų sistemų priežiūros (pvz., ESMA), saugumo ir gynybos (pvz., EASA) bei užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties (pvz., *Eurofound*), nepaisant iššūkių, kylančių ne tik dėl neteisėto karo Ukrainoje, bet ir rekordiškai aukšto infliacijos lygio visoje Sąjungoje, taip pat energetikos krizės;

20. akcentuoja vertingą Sąjungos agentūrų vaidmenį padedant Sąjungos institucijoms formuoti ir įgyvendinti Sąjungos politiką, taip pat vykdyti konkrečias technines, mokslines, veiklos ir valdymo užduotis bei įrodymais pagrįstus tyrimus; atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad reikia aprūpinti agentūras joms pavestas užduotis atitinkančiu lygmeniu, kad jose būtų užtikrintas pakankamas ilgalaikių darbuotojų skaičius ir būtų pakankamai materialinių išteklių, todėl pakartoja, jog reikia užtikrinti tinkamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius, kad jos galėtų toliau įgyvendinti savo darbo programas ir pasiekti labai aukštą veiklos užbaigimo lygį;

21. akcentuoja svarbų ES teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) srities agentūrų vaidmenį, nes jos yra būtinos įgyvendinant Sąjungos politiką, ir kad jos užtikrina didelę paramą Sąjungos institucijoms ir įstaigoms, taip pat valstybėms narėms pagrindinių teisių, saugumo ir teisingumo srityse, vykdydamos operatyvines, analitines, valdymo ir stebėsenos užduotis; todėl pakartoja, kad TVR agentūroms reikia užtikrinti tinkamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius;

22. palankiai vertina aukštos kokybės darbą, kurį atliko užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties srityje veikiančios agentūros (*Cedefop*, *Eurofound*, EU-OSHA, ETF ir EDI); primena ypatinguosius šių agentūrų įgaliojimus ir specifinę jų valdančiųjų organų sudėtį, grindžiamą trišaliu principu ir tokiu būdu įtraukiant nacionalinių valdžios institucijų ir socialinių partnerių atstovus; pripažįsta, kad šių agentūrų valdymo organai per savo narius užtikrina būtiną agentūrų darbo ir suinteresuotųjų subjektų poreikių bei prioritetų suderinimą; su pasitenkinimu pažymi, kad pradėti rengti mišrūs posėdžiai ir taikomos rašytinės procedūros, kuriomis prisidedama prie posėdžių, kuriuose dalyvaujama fiziškai, išlaidų mažinimo;

23. pabrėžia, kad šios agentūros yra labiausiai kvalifikuotos įvertinti, kaip naudojami ištekliai siekiant įgyvendinti jų metines darbo programas ir veiksmingai vykdyti jų įgaliojimus; pabrėžia, jog, siekiant tinkamai paskirstyti išteklius, reikia, kad agentūros bendradarbiautų tarpusavyje; pabrėžia, kad agentūros atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį remdamos tinkamus projektus, įgyvendinamus vadovaujantis, pvz., Europos žaliuoju kursu, Europos socialinių teisių ramsčiu arba Sąjungos nauju migracijos ir prieglobsčio paktu;

24. palankiai vertina agentūrų, veikiančių toje pačioje srityje, pvz., Europos priežiūros institucijų (EPI), teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) srities agentūrų, užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties srities, taip pat kitų agentūrų, bendradarbiavimą ir darbo koordinavimą, taip pat kompleksinį įvairių politikos sričių agentūrų bendradarbiavimą;

25. remdamasis Audito Rūmų ataskaita susirūpinęs atkreipia dėmesį į dviejų agentūrų (EUAA ir EUSPA) atskleistą informaciją – jos pranešė apie neišprovokuotos ir neteisingos agresijos prieš Ukrainą padarytą poveikį jų veiklai; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į padidėjusį valstybių narių, priimančių pabėgėlius iš Ukrainos, pagalbos poreikį ir į nutrauktą Rusijos paleidimo įrenginių „Soyuz“ naudojimą GALILEO palydovų atveju;

Veiksmingumas ir nauda

26. ragina agentūras, siekiant didinti veiksmingumą, ypač atsižvelgiant į karo Ukrainoje poveikį ir dėl infliacijos kylančią įtampą, toliau plėtoti veiksmų sąveiką (tokiose srityse kaip žmogiškieji ištekliai, viešieji pirkimai, skaitmeninimas, pastatų valdymas, IT paslaugos ir kibernetinis saugumas), taip pat bendradarbiauti ir keistis gerąja patirtimi su kitomis Sąjungos agentūromis; ragina visas agentūras įdiegti sistemą ir kriterijus, pagal kuriuos būtų galima objektyviai ir išsamiai stebėti agentūrų užregistruotos naudos ir (arba) sutaupymų, kiek tai susiję su laiku, darbuotojais, suvartota energija ir kt., raidą bėgant metams bei pranešti apie tai biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai; ragina visas agentūras koordinuoti veiksmus, be kita ko, su ES agentūrų tinklų, siekiant nustatyti ir naudoti bendrą priemonę, kuri sudarytų sąlygas palyginamai pranešti apie tokią naudą ir (arba) sutaupymą;

27. primygtinai tvirtina, kad ES agentūrų tinklas atlieka svarbų vaidmenį plėtojant sinergiją, be kita ko, padedant agentūroms optimizuoti savo biudžetų lėšų naudojimą koordinuojant, *inter alia*, bendras viešųjų pirkimų procedūras, partnerystes, iš naujo vertinant prioritetus ir mažinant išlaidas; atsižvelgdamas į tai, pripažįsta dešimties teminių ES agentūrų tinklo potinklių atliktą darbą; taip pat primena, kad bendromis iniciatyvomis atsižvelgiama į skirtingas perspektyvas, mažinamas pastangų dubliavimas, gerinamas mokymasis ir stiprinami dalyvių santykiai; ragina ES agentūrų tinklą stiprinti savo koordinavimo vaidmenį ir pasiūlyti bendresnes priemones, kurios galėtų padėti agentūroms;

28. palankiai vertina Audito Rūmų horizontalųjį auditą, kuriame analizuojamas agentūrų atsakas į klimato ir energetikos krizes ir tai, kaip jos pranešė apie savo klimato srities rezultatus ir energijos vartojimo efektyvumą; remdamasis Audito Rūmų ataskaita ir agentūrų atsakymais į Parlamento raštu pateiktus klausimus, pažymi, kad 2022 m. pabaigoje 10 agentūrų (2021 m. – 6) buvo išduotas EMAS (aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos) sertifikatas, o 22 agentūros šio sertifikato neturėjo (iš jų 15 agentūrų vyko sertifikavimo pagal EMAS reikalavimus procesas); ragina visas susijusias agentūras paspartinti EMAS sertifikato gavimo procesą;

29. palankiai vertina tai, kad visos agentūros daugiau ar mažiau ėmėsi priemonių, kad sumažintų savo poveikį aplinkai ir pozityviai prisidėtų prie darnaus vystymosi; giria agentūras (pvz., ACER), oficialiai patvirtinusias (ir įgyvendinusias) žalinimo veiksmų planą; pakartoja savo rekomendaciją visoms agentūroms priimti daugiamečius veiksmų planus, į kuriuos būtų įtraukti įsipareigojimai dėl CO_2 kiekio mažinimo, o tai galima pasiekti, be kita ko, naudojant tvarius pastatus ir darbo erdves, optimizuojant energijos vartojimą, skatinant mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių kelionių būdus, taikant mišrius darbo metodus ir pirmenybę teikiant tvarių produktų bei paslaugų įsigijimui; ragina visas agentūras, ieškant naujų biuro patalpų, atsižvelgti į aplinkosaugos aspektus; dar kartą atkreipia dėmesį į galimą ES agentūrų tinklo vaidmenį šioje srityje padėti agentūroms parengiant *ad hoc* daugiametį veiksmų planą;

30. palankiai vertina tai, kad 19 agentūrų iš 33 decentralizuotų agentūrų yra įgyvendinusios organizacijos planus, kaip padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir pagerinti poveikio klimatui neutralumą; tačiau, remdamasis Audito Rūmų ataskaita, apgailestauja dėl to, kad 14 agentūrų iš 33 decentralizuotų agentūrų dar nėra įgyvendinusios jokių organizacijos planų, pagal kuriuos būtų didinamas jų veiklos energijos vartojimo efektyvumas ir gerinamas poveikio klimatui neutralumas; pažymi, kad 2022 m. nė viena agentūra nepaskelbė tvarumo ataskaitos, o *Cedefop*, EIT ir *Eurofound* planuoja tai padaryti ne vėliau kaip 2024 m.; atsižvelgdamas į tai, pakartoja Audito Rūmų rekomendaciją ir primygtinai ragina visas agentūras gerinti savo poveikio klimatui neutralumą ir energijos vartojimo efektyvumą įgyvendinant naujausius organizacijos planus, kuriuose būtų numatyti aiškiai apibrėžti kiekybiniai atskaitos taškai ir siektinos reikšmės, susiję su anglies pėdsako ir energijos suvartojimo mažinimu, taip pat pranešti apie savo klimato srities rezultatus, energijos vartojimo efektyvumą ir aplinkosauginį veiksmingumą skelbiant tvarumo ataskaitas arba aplinkosaugos ataskaitas;

31. primena, kad, siekiant pereiti prie bepopierių procesų, svarbu didinti agentūrų skaitmeninimo lygį vidaus operacijų ir valdymo, taip pat procedūrų tikslais; pažymi, kad šis teigiamas pokytis daro poveikį išlaidų efektyvumui; palankiai vertina tai, kad 2022 m. buvo padaryta tolesnė pažanga skaitmeninant ir optimizuojant agentūrų darbo srautus ir procedūras, ypač žmogiškųjų išteklių ir viešųjų pirkimų procedūrų srityse; ragina visas agentūras priimti ir įdiegti pažangiojo kvalifikuoto parašo ir kvalifikuoto elektroninio parašo programinę įrangą, kad viešųjų pirkimų ir sutarčių dokumentuose būtų galima gauti tiek vidaus, tiek išorės sandorio šalių patvirtinimus ir parašus; prašo ES agentūrų tinklo remti visas iniciatyvas, kuriomis siekiama paspartinti šį skaitmeninimo procesą, ir toliau informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie skaitmeninimo srityje padarytą pažangą;

32. ragina Komisiją užtikrinti geresnį agentūrų ekspertinių žinių panaudojimą atitinkamose politikos srityse, pvz., rengiant ataskaitas ir tyrimus, atliekant mokslinius tyrimus ir apklausas, nes tai gali sudaryti sąlygas veiksmingiau naudoti Sąjungos biudžeto išteklius, palyginti su alternatyviais sprendimais; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į neišnaudotas agentūrų, dirbančių užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties srityje, galimybes teikiant konkrečią, aktualią informaciją ir tokius pat kokybiškus produktus, kaip ir išorės konsultantai, kai tai leidžiama pagal jų įgaliojimus;

Personalo politika

33. pažymi, kad 33 decentralizuotos agentūros pranešė, jog 2022 m. jose iš viso dirbo 10 146 darbuotojai – pareigūnai, laikinieji darbuotojai, sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai – (palyginti su 9 631 darbuotoju 2021 m.), t. y. 5,34 % daugiau, palyginti su 2021 m.; remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad nuo 2021 m. įdarbintų darbuotojų skaičius daugiausia padidėjo dėl to, kad nuolat kuriamos neseniai įsteigtos agentūros (pvz., EDI) ir plečiasi agentūros, kurioms buvo pavestos naujos užduotys (EŽKA, EUAA ir *Frontex*); giria agentūras (EIGE ir EUSPA), 2022 m. pasiekusias 100 % savo etatų plano įvykdymo lygį;

34. pažymi, kad 2022 m. penkiose agentūrose buvo užregistruota profesinio perdegimo atvejų (iš viso 16), o 19-oje agentūrų (13-oje – 2021 m.) kai kurie darbuotojai dirbo viršvalandžius; pabrėžia, kad ne visi profesinio perdegimo atvejai oficialiai registruojami; ypač pažymi, kad daug darbuotojų dirbo viršvalandžius EFSA (81 % darbuotojų) ir *Eurofound* (97 % darbuotojų);

35. susirūpinęs pažymi, kad 2022 m. 15-oje iš 33-ų agentūrų darbuotojų kaitos rodiklis viršijo 5 %, o keturiose iš jų – 10 % lygį; giria agentūras (pvz., EBI) už tikslines priemones, kurių jos ėmėsi siekdamos užkirsti kelią didelei darbuotojų kaitai; pabrėžia, jog svarbu, kad visos agentūros įgyvendintų priemones, kuriomis siekiama gerinti talentų valdymą ir išlaikymą; tikisi, kad ES agentūrų tinklas veiks kaip jo agentūrų narių forumas siekiant keistis gerąja patirtimi ir, kai įmanoma, suvienijant jėgas šioje srityje;

36. pažymi, kad Sąjungos decentralizuotų agentūrų darbuotojų geografinė pusiausvyra labiau atitinka valstybių narių gyventojų skaičių, išreikštą 27 ES valstybių narių gyventojų procentine dalimi, negu Komisijos darbuotojų geografinė pusiausvyra; apgailestauja, kad septynioms valstybėms narėms atstovaujama nepakankamai, septyniolikai valstybių narių atstovaujama pernelyg gausiai ir tik trijų valstybių narių atžvilgiu beveik pasiekta pusiausvyra; primena, kad agentūros turi imtis konkrečių priemonių, kad būtų pagerinta geografinė pusiausvyra; atkreipia dėmesį į 2023 m. gegužės 15 d. paskelbtą tyrimą „Sutartininkų naudojimas decentralizuotose agentūrose“ (toliau – tyrimas), kuriame nurodoma, kad sutartininkų pareigybių finansinis patrauklumas įvairiuose regionuose gali turėti įtakos geografinei pareiškėjų įvairovei;

37. pabrėžia, kad kelios agentūros vis dar susiduria su iššūkiais siekdamos užtikrinti geografinę pusiausvyrą, nes didelę jų darbuotojų procentinę dalį sudaro valstybės narės, kurioje įsikūrusi agentūra, piliečiai, pvz., BEREC (58 % latvių), *Cedefop* (47 % graikų), EFSA (49 % italų), EU-OSHA (46 % ispanų); pripažįsta, kad agentūros taiko nuopelnais grindžiamą atrankos procedūrą, pagal kurią, jei kandidatų nuopelnai yra vienodi, agentūros pasirinktų tų šalių piliečius, kurioms atstovaujama nepakankamai; ragina agentūras imtis būtinų priemonių, kad būtų užtikrintas subalansuotas ir sąžiningas geografinis atstovavimas;

38. pripažįsta, kad talentų pritraukimas ir geografiniu požiūriu įvairios darbo jėgos užtikrinimas yra susiję su konkrečiais agentūrų ypatumais (pvz., vieta, infrastruktūra, mokyklomis, politikos sritimi), taip pat su išorės ribojančiais veiksniais (pvz., konkurencija su privačiuoju sektoriumi, netikrumas dėl darbo vietų dėl trumpalaikių sutarčių, žemi korekciniai koeficientai); remdamasis ES agentūrų tinklo ataskaita dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2021 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu, su džiaugsmu atkreipia dėmesį į veiksmus, kurių ES agentūrų tinklas ėmėsi siekdamas pašalinti patrauklumo trūkumą ir pagerinti agentūrų darbuotojų reprezentatyvumą amžiaus, lyties ir geografinės kilmės aspektais;

39. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų ataskaitoje pateiktas pastabas dėl trūkumų, susijusių su išmokomis deleguotiesiems nacionaliniams ekspertams, stažuotojų stipendijomis ir įdarbinimo procedūromis ir pažymi, kad Audito Rūmai pateikė 8 pastabas, iš kurių 3 buvo susijusios su nepagrįstais mokėjimais; ragina atitinkamas agentūras patobulinti savo *ex ante* patikras, kad mokėjimai būtų atliekami remiantis patvirtinamaisiais dokumentais ir galiojančiomis taisyklėmis;

40. pažymi, kad 2022 m., palyginti su 2021 m., šiek tiek pagerėjo lyčių pusiausvyros padėtis vyresniosios ir vidurinės grandies vadovybės lygmeniu – ją sudarė 66,59 % vyrų ir 33,41 % moterų (2021 m. atitinkamai 68 % ir 32 %), o valdančiųjų tarybų narių tarpe buvo 60,33 % vyrų ir 39,67 % moterų (2021 m. atitinkamai 62 % ir 38 %); pažymi, kad apskritai darbuotojų lyčių pusiausvyra sumažėjo – 54,26 % vyrų ir 46,74 % moterų (2021 m. atitinkamai 50,3 % ir 49,7 %); ragina agentūras toliau gerinti lyčių pusiausvyros padėtį vyresniosios vadovybės lygmeniu; dar kartą ragina Komisiją ir valstybes nares, teikiant kandidatus į valdančiosios tarybos ar administracinės valdybos narius ir skiriant juos, paisyti lyčių pusiausvyros; primena agentūrų užmojį suderinti savo veiksmus su Komisija, kad iki 2024 m. pabaigos visais valdymo lygmenimis būtų užtikrinta 50 % lyčių pusiausvyra;

41. pažymi, kad visos agentūros ėmėsi priemonių, skirtų darbuotojų gerovei darbe, taip pat profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai didinti; pažymi, kad tokių priemonių skaičius ir poveikis įvairiose agentūrose yra labai nevienodas ir kad, atrodo, nėra bendros agentūrų orientacinės sistemos; ragina ES agentūrų tinklą koordinuoti pastangas siekiant sukurti bendrą orientacinę sistemą šiuo tikslu; su pasitenkinimu pažymi, kad didžioji dauguma agentūrų įdiegė įvairias asmenų su negalia integracijos priemones, pradedant fiziniu pritaikymu, pvz., užtikrinant neįgaliųjų vežimėliams pritaikytą patekimą į pastatus ir įrengiant rampas pagrindinėse prieigos vietose, ir baigiant pritaikymu darbuotojų darbo vietose, specialiomis darbuotojų su negalia darbo sąlygomis ir specialios įrangos suteikimu atsižvelgiant į individualius poreikius; be to, palankiai vertina kitas priemones, kurios apima įtraukios praktikos integravimą į žmogiškųjų išteklių politiką, pvz., kandidatų su negalia skatinimą teikti paraiškas, užtikrinimą, kad vykdant įdarbinimo procedūras nebūtų diskriminuojami asmenys su negalia, žmogiškųjų išteklių darbuotojų ir atrankos komisijų mokymų įvairovės ir įtraukties klausimais rengimą ir gairių, kaip nustatyti nesąmoningą šališkumą ir jį šalinti, suteikimą; ragina didesnį biudžetą turinčias agentūras atitinkamai investuoti į asmenų su negalia integracijos ir darbuotojų gerovės darbe bei profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros didinimo priemones;

42. pažymi, kad 17 agentūrų jau patvirtino Įvairovės ir įtraukties chartiją, kurią patvirtino darbo grupė, skirta įvairovės ir įtraukties srities klausimams; ragina likusias agentūras nedelsiant patvirtinti minėtą chartiją; palankiai vertina ES agentūrų tinklo sukurtos darbo grupės, skirtos įvairovės ir įtraukties srities klausimams, aktyvią raidą; atsižvelgdamas į tai, su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į įvairią ES agentūrų tinklo 2022 m. organizuotą veiklą bei renginius, pavyzdžiui: internetinius pokalbius temomis „Nauja lyderystės apibrėžtis. ES agentūroms vadovaujančios moterys“, „Siekiant atsisakyti alfa lyderystės kultūros: kaip kiekvienas gali tapti sėkmingu lyderiu“ ir minint Tarptautinę asmenų su negalia dieną pavadinimu „Pasisemti stiprybės iš negalios“; ES agentūrų tinklo įvairovės ir įtraukties apdovanojimus, kuriais bus apdovanojamos administracinės ir žmogiškųjų išteklių iniciatyvos, skatinančios informuotumą apie šiuo metu agentūrose taikomą įvairovės ir įtraukties praktiką bei jos įgyvendinimą; ragina ES agentūrų tinklą pateikti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai agentūrų darbuotojų apklausos dėl įvairovės ir įtraukties rezultatus; ragina ES agentūrų tinklą toliau informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pažangą, padarytą sprendžiant su įvairove ir įtrauktimi susijusius klausimus;

43. primena, kad svarbu plėtoti ilgalaikę žmogiškųjų išteklių politiką, apimančią profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, orientavimą visą gyvenimą, su karjeros raida susijusių konkrečių mokymosi galimybių pasiūlymus, lyčių pusiausvyrą visais darbuotojų lygmenimis, nuotolinio darbo, teisės atsijungti ir geografinės pusiausvyros didinimo, siekiant užtikrinti tinkamą atstovavimą visoms valstybėms narėms, klausimus, asmenų su negalia įdarbinimą, integravimą ir vienodo požiūrio į juos bei jų galimybių skatinimą;

44. pažymi, kad visos agentūros visų savo darbuotojų atžvilgiu įgyvendina politiką ir priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią priekabiavimui ir su juo kovoti, o kai kurios agentūros taiko specialias vyresniajai ir viduriniosios grandies vadovybei skirtas priemones (pvz., rengia mokymus, informuotumo didinimo ar konsultuojamojo ugdymo kursus); be to, pažymi, kad 8 agentūros pranešė, jog 2022 m. nagrinėjo arba baigė nagrinėti 23 priekabiavimo atvejus; pažymi, kad kai kuriose agentūrose (pvz., ECDC, ENISA, EUAA), net jeigu jose veikia teisinių paslaugų padaliniai / skyriai, atliekant su darbuotojais susijusias procedūras (pvz., nagrinėjant priekabiavimo atvejus) reikalinga išorės advokatų kontorų, kurios specializuojasi Sąjungos valstybės tarnybos teisės (Sąjungos tarnybos nuostatų) srityje, pagalba; remdamasis ES agentūrų tinklo ataskaita dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2021 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu, pažymi, kad daugeliu atvejų agentūros nesusidūrė su tokiais priekabiavimo atvejais, kad joms reikėtų prašyti išorės advokatų kontorų ar patarėjų pagalbos;

45. pažymi, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas savo 2022 m. vasario 23 d. sprendimu patvirtino Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-948/19, pagal kurį Sąjungos agentūrose dirbantiems laikiniesiems darbuotojams taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB ([4]); ragina visas agentūras, siekiant užtikrinti kokybiškas darbo sąlygas ir užkirsti kelią žinių bei patirties praradimui, pirmenybę teikti nuolatiniams darbuotojams, o ne išorės konsultantams;

46. primena, kad decentralizuotos agentūros turi galimybę, kad sutartininkai sudarytų iki 65 % viso jų darbuotojų skaičiaus, vadovaujantis Sąjungos tarnybos nuostatais, ir kad šia nuostata siekiama lankstumo; atsižvelgdamas į tai ir remdamasis pasikeitimu nuomonėmis per 2023 m. birželio 27 d. Parlamente surengtą viešąjį klausymą („Personalo ir kiti ištekliai Sąjungos agentūrose, įstaigose ir bendrosiose įmonėse“, toliau – viešasis klausymas), taip pat tyrimu, pažymi, kad Komisijos vienodos sutartininkų skaičiaus nustatymo procedūros nesuteikia lankstumo įdarbinti sutartininkus remiantis darbo krūvio vertinimu pagal agentūrų įgaliojimus ir riboja jų gebėjimą lanksčiai prisitaikyti prie atsirandančių poreikių; remdamasis viešuoju klausymu taip pat pažymi, kad išlaidos, susijusios su laikinųjų darbuotojų paslaugomis, naudojamomis trumpalaikiams organizacijos poreikiams tenkinti ir nebuvimui darbe kompensuoti, gerokai viršija su sutartininkais susijusias išlaidas, o tai yra problema atsižvelgiant į 2021 m. lapkričio 11 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą (byla C-948/19), kadangi juo agentūros įpareigojamos laikytis vienodo užmokesčio už vienodas užduotis principo, nepaisant sutartinės padėties; dar kartą ragina agentūras kuo labiau pasikliauti nuolatiniais darbuotojais, kad būtų užtikrintos kokybiškos darbo sąlygos ir užkirstas kelias žinių ir patirties praradimui, taip pat ragina Komisiją užtikrinti tinkamą žmogiškųjų išteklių paskirstymą;

47. remdamasis tyrimu pažymi, kad, kalbant apie darbo jėgos sudėtį, per pastarąjį dešimtmetį decentralizuotose agentūrose sutartininkų skaičius, tiek vertinant absoliučiais skaičiais, tiek kaip santykinė visos darbo jėgos dalis, didėjo – nuo 17 % 2012 m. iki 21 % 2021 m., ir laikui bėgant labiausiai išaugo IV kategorijos sutartininkų skaičius (2019 m. iki 46 % visose pareigų grupėse), o tai gali reikšti, kad agentūros įdarbina sutartininkus pagrindinėms užduotims pagal agentūrų įgaliojimus atlikti; supranta, kad sutartininkų kaip neatsiejamos darbo jėgos dalies įdarbinimas padeda agentūroms rasti sprendimą tuomet, kai išnaudotos kitos efektyvumo didinimo galimybės, kartu vykdant didesnes užduotis turint mažiau etatų; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad sutarčių, susijusių su panašiomis užduotimis, rūšių skirtumai daro didelį poveikį sutartininkų darbo patirčiai apskritai ir jų motyvacijai, o didesnė sutartininkų, atliekančių labiau specializuotus vaidmenis, rotacija gali kelti iššūkių siekiant išsaugoti organizacijos žinias; be to, remdamasis tyrimu atkreipia dėmesį į sutartininkų ir vietos atlyginimų skirtumus valstybėse narėse, kadangi kai kurių agentūrų (EAA, *Eurofound*, Europolo) atveju visų pareigų grupių sutartininkų atlyginimai buvo mažesni už vidutinius atlyginimus valstybėse narėse (Danijoje, Airijoje, Nyderlanduose), o kitose agentūrose (pvz., ENISA, EIGE) įdarbintų sutartininkų atlyginimai buvo didesni už vietoje mokamus atlyginimus (Graikijoje, Lietuvoje); pažymi, kad sutartininkų įdarbinimo proceso trukmė yra įvairi: nuo trijų iki devynių mėnesių ar ilgesnė, o atlyginimo už įvairias pareigas skirtumai gali turėti įtakos įdarbinimo procedūroms ir jų sėkmės rodikliams;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

48. pažymi, kad visos agentūros, išskyrus vieną, įgyvendina interesų konfliktų prevencijos ir valdymo politiką; palankiai vertina veiksmus, kurių dauguma agentūrų ėmėsi siekdamos stiprinti savo vidaus procedūras ir kontrolės priemones, taikomas galimiems „sukamųjų durų“ reiškinio atvejams, ir užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi taikytinų taisyklių, numatytų Sąjungos tarnybos nuostatuose; remdamasis ES agentūrų tinklo ataskaita dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2021 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu, pažymi, kad agentūrų valdybų nariai dažniausiai paskiriami iš nacionalinio lygmens viešųjų institucijų, todėl galimo interesų konflikto lygis yra palyginti žemas; remdamasis ta ataskaita pažymi, kad dauguma valdybų narių yra atsakingi už valdymą ir priežiūrą (tik labai retais atvejais jie priima sprendimus dėl kasdienės veiklos) ir, kai šie nariai ketina dirbti reguliuojamuose sektoriuose, imamasi tam tikrų jiems skirtų ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į tai, kad šie nariai teisiškai neprivalo, pavyzdžiui, prašyti leidimo įsidarbinti; ragina ES agentūrų tinklą pateikti Parlamentui išsamų tokių ribojamųjų priemonių, kurių praktiškai imasi agentūros, sąrašą; galiausiai, remdamasis tyrimu, pažymi, kad neatrodo, jog sutartininkai galėtų sukelti didesnę „sukamųjų durų“ reiškinio riziką;

49. remdamasis ES agentūrų tinklo ataskaita dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2021 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu, pažymi, kad kai kuriais atvejais agentūros mano, kad jų interesų konfliktų ir lobistų spaudimo rizikos lygis dėl jų funkcijų, atliekamų užduočių bei jų veiklos aplinkos ir aplinkybių yra nedidelis, o tai turi įtakos jų svarstymui, kokiu mastu joms reikia kovos su korupcija strategijos, o kitos agentūros dėl joms kylančios didesnės rizikos šioje srityje kai kuriais atvejais kartu su OLAF parengė visapusiškas kovos su korupcija strategijas; šiuo atžvilgiu dar kartą pabrėžia poreikį nuolat atnaujinti skaidrumo, pareigų nesuderinamumo, interesų konfliktų ir „sukamųjų durų“ reiškinio bei neteisėto lobizmo aspektams skirtas taisykles, taip pat kovos su sukčiavimu strategijas; remdamasis agentūrų ataskaitomis dėl tolesnių veiksmų, susijusių su 2021 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimu, pažymi, kad dauguma agentūrų neplanuoja parengti vidaus kovos su korupcija strategijų, o kai kurių agentūrų (pvz., EBI, EIOPA) atveju į jų kovos su sukčiavimu strategijas įtraukta kovos su korupcija strategija;

([4]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9).

50. palankiai vertina tai, kad skelbiami visų interesų grupių atstovų, suinteresuotųjų subjektų ir lobistų susitikimų su agentūromis, kai tokie posėdžiai vyksta, protokolai; ragina agentūras (pvz., EASA), kurios nesukūrė tinklalapio informacijai apie tokius posėdžius skelbti, nedelsiant tai padaryti; pažymi, kad kai kurios agentūros (pvz., BEREC, CEPOL, CdT, EU-OSHA) dėl savo veiklos pobūdžio nerengia susitikimų su lobistais;

51. pažymi, kad visos agentūros prašo savo valdybos narių ir vyresniosios vadovybės pateikti interesų deklaracijas ir jas skelbia savo interneto svetainėse; taip pat pažymi, kad dauguma agentūrų savo interneto svetainėse skelbia savo valdybos narių, vadovybės, išorės ekspertų ir vidaus ekspertų gyvenimo aprašymus (CV) arba trumpus profesinės patirties aprašymus; pabrėžia, kad kai kurių agentūrų (pvz., *Cedefop*, EFSA, EDI, ENISA) atveju kai kurių valdybų narių ir pakaitinių narių gyvenimo aprašymai neskelbiami; ragina tas agentūras savo interneto svetainėse nedelsiant paskelbti visus tuos gyvenimo aprašymus;

52. atkreipia dėmesį į tai, kad dauguma agentūrų pranešė, jog 2022 m. jose nebuvo interesų konfliktų atvejų, nors 9 agentūros pranešė apie tokius atvejus; pažymi, kad tirti atvejai buvo susiję su ankstesniu darbu (ACER), finansinių interesų, susijusių, pvz., su gautu honoraru arba artimų šeimos narių interesais, nedeklaravimu (EMA), įdarbinimo procedūromis (EMSA), valdybos narių dalyvavimu su darbuotojais susijusiose procedūrose (Eurojustas) ir darbu baigus tarnybą (Europolas); palankiai vertina bendrą agentūrų baigimo nagrinėti tokius atvejus lygį (baigta tirti 19 atvejų iš 21 atvejo, apie kuriuos pranešta ir kuriuos imtasi tirti) ir tai, kad imtasi atsakomųjų priemonių siekiant išvengti neigiamo poveikio tų agentūrų interesams 2022 m.; pakartoja, kad svarbu turėti griežtas vidaus taisykles ir sistemas, kuriomis būtų siekiama užkirsti kelią bet kokiems priekabiavimo, interesų konfliktų ar „sukamųjų durų“ reiškinio atvejams, taip užtikrinant aukščiausius etikos standartus ir didinant visuomenės pasitikėjimą Sąjungos institucijomis;

53. pažymi, kad visos agentūros taiko informavimo apie pažeidimą politiką; pažymi, kad 2022 m. buvo pranešta apie 52 informavimo apie pažeidimą atvejus ir jie buvo ištirti, iš jų 47 atvejai baigti tirti (įskaitant 37 EMA gautus išorės informavimo apie pažeidimą atvejus) ir 2 atvejus (*Frontex*) tyrė OLAF; ragina agentūras užtikrinti, kad jos turėtų specialius, saugius ir veiksmingus informavimo kanalus, tenkinančius atitinkamus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1937 ([5]) dėl informavimo apie pažeidimus reikalavimus;

Viešieji pirkimai

54. labai susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą, kad jie 2022 m. nustatė 48 viešųjų pirkimų trūkumus (2021 m. – 34 trūkumus, o 2020 m. – 18 trūkumų) ir kad 2022 m. su jais susijusių agentūrų skaičius išaugo iki 24 agentūrų (palyginti su 22 agentūromis 2021 m. ir 14 agentūrų 2020 m.); yra susirūpinęs dėl to, kad tokie trūkumai tebėra daugiausia susiję su sumomis, nepagrįstai išmokėtomis pagal netvarkingas viešųjų pirkimų procedūras, apie kurias buvo pranešta 2022 m. arba anksčiau; pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, kad, įgyvendindamos preliminariąsias sutartis, atitinkamos agentūros turėtų sudaryti konkrečias sutartis tik prekėms ar paslaugoms, numatytoms susijusioje preliminariojoje sutartyje, įsigyti; taip pat pritaria Audito Rūmų rekomendacijai, kad atitinkamos agentūros turėtų toliau tobulinti savo viešųjų pirkimų procedūras ir užtikrinti visapusišką atitiktį taikomoms taisyklėms, be kita ko, dėl esamų sutarčių keitimo sąlygų;

55. palankiai vertina tai, kad Sąjungos agentūros vis dažniau naudoja e. viešojo pirkimo priemones; pažymi, kad dažniausiai agentūrų naudojami e-PRIOR moduliai yra e. konkursas, pasiūlymų teikimas elektroninėmis priemonėmis ir e. sąskaitų faktūrų išrašymas; be to, pažymi, kad 2022 m. 20 agentūrų prisijungė prie viešųjų pirkimų valdymo priemonės ir ėmė ją naudoti, 7 agentūros ją testavo, o 23 agentūros įgyvendino kvalifikuoto elektroninio parašo priemones; ragina visas agentūras įgyvendinti šias priemones, toliau siekti visiško savo viešųjų pirkimų procesų suskaitmeninimo ir nuolat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pažangą šioje srityje;

56. primena, kad vykdant visas viešųjų pirkimų procedūras svarbu užtikrinti sąžiningą konkurso dalyvių konkurenciją bei pirkti prekes ir paslaugas už geriausią kainą, laikantis skaidrumo, proporcingumo, vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principų; ragina visas agentūras įdiegti visas Komisijos parengtas IT priemones, skirtas e. viešiesiems pirkimams; ragina visas agentūras toliau tobulinti savo viešųjų pirkimų procedūras, rodyti pavyzdį ir pasinaudoti galiojančios ES viešųjų pirkimų direktyvos socialinės apsaugos sąlyga, siekiant užtikrinti, kad viešąsias sutartis sudarę ekonominės veiklos vykdytojai vykdytų visas taikytinas pareigas aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse, kaip nustatyta Sąjungos teisėje, nacionalinėje teisėje ar kolektyvinėje sutartyje arba taikytinose tarptautinės aplinkos, socialinės ar darbo teisės nuostatose;

([5]) 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1937 dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (OL L 305, 2019 11 26, p. 17).

Vidaus kontrolė

57. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Audito Rūmų išvadas valdymo ir kontrolės sistemų srityje (neskaitant viešųjų pirkimų ir žmogiškųjų išteklių problemų), pagal kurias 2022 m. buvo nustatyta trūkumų, susijusių su nepakankama duomenų kokybe ir išsamumu, išlaidomis, padarytomis tinkamai neperdavus leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimų, tinkamų *ex post* ir *ex ante* patikrų nebuvimu bei išmokų, dotacijų ir įsipareigojimų valdymu; pažymi, kad iš 24 šiose srityse nustatytų faktų 3 buvo susiję su nepagrįstai išmokėtomis sumomis; primygtinai reikalauja, kad būtų taikomos veiksmingos valdymo ir kontrolės sistemos siekiant išvengti tokių trūkumų; pakartoja, kad siekiant užtikrinti tinkamą agentūrų veikimą būtina stiprinti valdymo ir kontrolės sistemas;

58. pažymi, kad 2022 m. pabaigoje visos agentūros pranešė, kad įgyvendino peržiūrėtą *Treadway* komisijos rėmimo organizacijų komiteto (COSO) sistema grindžiamą vidaus kontrolės sistemą ir atliko metinį tos sistemos vertinimą; ragina visas agentūras pateikti bent jau komponentų lygmens vertinimo rezultatus, tačiau taip pat skatina jas teikti ataskaitas išsamiau, pavyzdžiui, pagal vidaus kontrolės principą;

59. pažymi, kad 2022 m., remiantis Audito Rūmų ataskaita dėl tolesnių veiksmų, susijusių su ankstesnių metų pastabomis, tolesni veiksmai dėl 64 pastabų buvo užbaigti, o tolesni veiksmai dėl 57 pastabų – tebevykdomi arba neįvykdyti; ragina agentūras stropiai imtis veiksmų dėl pastabų ir toliau tobulinti savo vidaus kontrolės sistemas; galiausiai pažymi, kad 8 agentūros pranešė, jog 2022 m. OLAF išnagrinėjo 23 bylas, o 11 iš tų bylų tais metais baigė nagrinėti;

Kitos pastabos

60. palankiai vertina tolesnius veiksmus, kurių agentūros ėmėsi 2022 m., siekdamos sustiprinti savo kibernetinį saugumą ir savo turimų skaitmeninių įrašų apsaugą; palankiai vertina tai, kad kai kurios agentūros (ECDC, ECHA, EIGE, ENISA), atsižvelgdamos į Sąjungos reglamentus dėl kibernetinio saugumo ir informacijos saugumo Sąjungos institucijose ir įstaigose, patvirtino arba atnaujino savo kibernetinio saugumo ir informacijos saugumo politiką; pažymi, kad kai kurios agentūros (pvz., CEPOL) dar nepatvirtino tokios politikos, nes jų etatų plane nėra numatyta etatų, kurių reikėtų šiems reglamentams įgyvendinti; ragina atitinkamas agentūras kuo greičiau rasti laikinus sprendimus (pvz., dalytis atitinkamais ištekliais su kitomis agentūromis) ir nustatyti būdą, kaip bus priimtas nuolatinis sprendimas; prašo ES agentūrų tinklo sudaryti palankesnes sąlygas geresniems agentūrų mainams šioje srityje; ragina atitinkamas agentūras informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pažangą, padarytą šioje srityje;

61. atkreipia dėmesį į tai, jog per viešąjį klausymą buvo pasidalyta nuomonėmis, kad: 1) kibernetinės grėsmės nuolat didėja, todėl ENISA biudžetas turėtų būti atitinkamai padidintas, net jei jai nėra pavestos naujos užduotys, o tik išplečiama taikymo sritis; 2) priėmus Komisijos pasiūlytus kibernetinės gynybos solidarumo ir kibernetinio atsparumo aktus, ENISA būtų paskirtos naujos užduotys nesuteikiant jai papildomų išteklių; 3) labai svarbu, taikant aiškų ir skaidrų metodą, kartu su agentūromis atlikti išteklių, kurių reikia, kai agentūrų įgaliojimai sustiprinami arba išplečiama jų taikymo sritis, vertinimą ir oficialiai įtvirtinti jo išvadas; ragina Komisiją atsižvelgti į šiuos aspektus ir primena, kad, kalbant apie kibernetinį saugumą, kiekviena agentūra turi investuoti, kad būtų laikomasi teisinių reikalavimų;

62. palankiai vertina veiksmus, kurių ėmėsi agentūros, kad įvairiais kanalais, įskaitant jų interneto svetaines ir socialinius tinklus, atskleistų ir paskelbtų savo darbo rezultatus; ragina agentūras tęsti pastangas teikti aktualią informaciją apie savo veiklą Sąjungos piliečiams ir plačiajai visuomenei aiškia ir prieinama kalba, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas ir viešoji atskaitomybė, geriau pasinaudojant žiniasklaidos ir socialinės žiniasklaidos kanalais; ragina agentūras šiuo klausimu informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją;

63. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“, kuriuo siekiama racionalizuoti ir supaprastinti ataskaitų teikimo reikalavimus 25 % kiekvienoje žaliojoje, skaitmeninėje ir ekonominėje teminėje srityje, ir ragina Sąjungos agentūras supaprastinti savo vidaus procedūras, kad būtų sumažinta nereikalinga administracinė našta;

64. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją agentūroms, kurioms taikoma ši biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams bei pasirūpinti, kad ji būtų paskelbta *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (L serijoje).